

novení § 1315 obč. zák. a jest pouze zkoumati ještě otázku, zda František K. byl osobou nezdatnou a zdali způsobil žalobci škodu v této vlastnosti při obstarávání záležitosti žalovaného. K těmto otázkám však nutno odpovědět kladně. Z povahy věci plyne, že žalovaný směl žalobci poskytnouti — jestliže vůbec — pak pouze služby zdatného šoféra. Žalobce byl oprávněn jich použít po stanovenou dobu 14 dní a nelze mu přičítati za vinu, když tak skutečně učinil. Vždyť spočívá účel zaježdění nového automobilu zkušeným šoférem v tom, že se má tím uvarovati předčasněho poškození. Ten úkol svěřil žalovaný Františku K., jenž proto měl vynaložiti vždy potřebnou svědomitost, opatrnost a odbornou znalost, kdykoliv automobilem jezdil. Podnikl-li K. jednou bez vědomí žalobcova jízdu na černo, při čemž na zpáteční cestě se srazil s vozem elektrické pouliční dráhy, zač byl pravoplatně trestně odsouzen, nelze o jeho nezdatnosti pochybovati (rozh. č. 12624 Sb. n. s.). Ježto se tak stalo před uplynutím lhůty, na kterou žalovaný poskytl žalobci služby řidičovy, jest tu dán i další předpoklad, že K. způsobil škodu ve shora naznačené vlastnosti při obstarávání záležitosti žalovaného.

Čís. 15615.

Pojištění smluvní.

Kdy jest pozůstalou vdovu pojistníkovu pokládati za obmyšlenou ve smyslu §§ 132, odst. 1 a 157 zák. o poj. smlouvě čís. 501/17 ř. z.?

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 2037/34.)

Žalující pozůstalost se na žalované pojišťovně domáhá vyplacení pojistné částky z pojistky, kterou u žalované uzavřel zůstavitel pro případ úmrtí. Proti žalobě namítla žalovaná pojišťovna, že pozůstalost není k žalobě oprávněna, neboť obmyšlenou osobou z pojišťovací smlouvy jest choť zůstavitelova. Nižší soudy uznávše tuto námitku za opodstatněnou žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Podkladem právního poměru pojistnou smlouvou založeného jest pojistný návrh pojistníkem podepsaný a pojistka k návrhu tomu pojišťovnou vydaná (čl. 1 obch. zák.), a proto pro posouzení práv a závazků smluvních stran jest rozhodným obsah pojistného návrhu a pojistky. Otázka čís. 14 poj. návrhu příl. čís. 2 orig. zní: »kdo má býti v případě smrti následkem úrazu zplnomocněn ku přijetí poj. obnosu« a v závorce uvedeno: »jména obmyšlených buďtež jasně vypsána; všeobecná označení jako: rodina, manželka, děti a pod. nejsou přípustná«. V odpovědi uvedl pojistník, že jeho choť Pavla roz. H-ová. V pojistce podle toho uvedeno, že k přijetí pojištěného obnosu, který platiti má společnost v případě smrti pojistníkovy následkem úrazu ve smyslu čl. 14 všeob. podmínek jest oprávněna choť pojistníkova paní Pavla S-ová roz. H-ová. Dodatek k otázce 14 v pojistném návrhu v závorce připojený slouží k vysvětlení smyslu otázky a proto slovu »ob-

myšlený» v dodatku tom sluší rozuměti tak, že pojistka byla sjednána ve prospěch osoby k přijetí pojištěné částky jako oprávněné označené a že osoba tato je z této pojistky obmyšlena (§§ 914, 915 obč. zák. a čl. 278 obch. zák.). To také potvrdil svědek L., jenž udal, že při sepsání návrhu k pojistné smlouvě vyložil pojistníkovi smysl otázky tak, že znamená, kdo má dostati vyplacení pojistné částky, a že pojistník odvětil, že má ji dostati jeho žena. Z toho nutno usuzovati, že úmyslem pojistníkovým bylo obmyslit z pojistky svoji manželku. Pojišťovna přijetím návrhu, vystavením pojistky, převzala povinnost pojištěnou částku při pojistné příhodě vyplatiti jen určité osobě, která jediné jest oprávněna o vydání pojistné sumy žádati. Osobou tou jest pozůstalá vdova, nikoliv pozůstalost. Pojistka, v níž jako obmyšlená jest označena třetí určitá osoba, do pozůstalosti pojistníkovy nepatří (§ 531 obč. zák., § 97 pat. z 9. srpna 1854 čís. 208 ř. z. a § 133, odst. 3 zák. čís. 501/17 ř. z.), ježto zůstavitel neměl nároku na pojistné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolací vývody nejsou s to, aby zvrátily správnost právního názoru odvolacího soudu, že pozůstalou vdovu pojistníkovu jest míti za třetí osobu, v jejíž prospěch bylo pojištění sjednáno (obmyšlenou) ve smyslu §§ 132, první odst., 157 zákona o smlouvě pojišťovací ze dne 23. prosince 1917 č. 501 ř. z. Závěr, který z tohoto právního názoru odvolací soud vyvodil, upíraje žalující pozůstalosti pojistníkově oprávnění k žalobě (aktivní legitimaci), dovolatelka nenapadá.

Čís. 15616.

Účinek převzetí dluhu povinné strany vydražitelem srážkou z nejvyššího podání na závazek spoludlužníků.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 2305/34.)

Žalující přednesla, že poskytla Františku B-ovi a jeho manželce Martě B-ové a dále žalovanému Františku H-ovi zápůjčku, jež byla zajištěna na domě patřícím Františku B-ovi a Martě B-ové. Polovici tohoto domu patřící Františku B-ovi vydražila Marta B-ová, jež převzala část knihovni pohledávky žalující srážkou z nejvyššího podání. Žalobkyně se domáhá zaplacení této zápůjčky v zažalovaném zbytku na žalovaném tvrdíc, že jí nebyly řádně zaplaceny zadrželé úroky, takže jest podle dlužního úpisu oprávněna žádati zápůjčku zpět. Proti žalobě namítl žalovaný, že žalobkyně byla uspokojena převzetím dluhu vydražitelkou na srážku nejvyššího podání, takže, pokud její pohledávka došla úhrady z rozdělované podstaty, byla zapravena s účinkem, že dosavadní dlužníci byli zproštěni závazku. Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.